

1 MEI 1926.

AFLEVERING 1.

NADRUk VERBODEN.

Opgericht door E. HEIMANS, J. JASPERS Jr. en Dr. JAC. P. THIJSSSE.

REDACTIE:

J. HEIMANS, AMSTERDAM.

Dr. JAC. P. THIJSSSE, BLOEMENDAAL.

ADRES DER REDACTIE:

Dr. JAC. P. THIJSSSE, BLOEMENDAAL.

UITGAVE VAN:

W. VERSLUYS TE AMSTERDAM.

ADMINISTRATIE:

2e OOSTERPARKSTRAAT 223, AMSTERDAM.

PRIJS PER HALFJAAR f 3.25.

VIJFENTWINTIG JAREN.

IN deze maand vieren we het zilveren feest van twee Vereenigingen: de Nederlandsche Natuurhistorische en de Ornithologische. Wij hebben het genoeg gehad, beiden in hun aanvallige jeugd gastvrijheid te verleenen in de kolommen van ons Tijdschrift, in de dagen toen ze nog niet opgeklommen waren tot de waardigheid van er een eigen orgaan op na te houden.

De Nederlandsche Natuurhistorische Vereeniging is eigenlijk opgericht en tot haar eersten bloei gebracht door de drie H's: Heimans, Heinsius en Heukels. Dat was toen een aardige frissche tijd en wij voelden allen, dat er voor een Vereeniging als deze wel plaats was in ons vaderland. Weliswaar bestonden reeds de Dierkundige Vereeniging, de Botanische Vereeniging, de Entomologische Vereeniging, maar die waren alle drie nog al „select” en iemand, die nog pas aan stekelbaarsjes, geelgerande watertorren of speenkruid was begonnen te doen, kon zich daar moeilijk op zijn plaats gevoelen. Tegenwoordig zijn de omstandigheden heel anders, want behalve bovengenoemde Vereenigingen hebben wij nu

nog de Ornithologische Vereeniging, de Club van Nederlandsche Ornithologen, de Mycologische Vereeniging, de Phaenologische Vereeniging, de Hydrobiologische Vereeniging, de Phytopathologische Vereeniging, het Natuurhistorisch genootschap van Limburg en zeker nog een half dozijn andere Vereenigingen en Genootschappen, die alle te gast gaan aan de Natuurhistorische rijkdommen van Neerlands bodem.

Onze Nederlandsche Natuurhistorische Vereeniging heeft zich al spoedig op stevigen grondslag weten te plaatsen en is haar carrière al dadelijk begonnen met een daad van stavast: de stichting van de Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland. Hierdoor alleen reeds verdient zij dank en bewondering van tijdgenoot en nageslacht. Juist door haar veelzijdigheid en leekendom gelukte haar om zoo te zeggen spelender wijs, wat anders eerst na zeer lange onderhandelingen tot stand had kunnen worden gebracht. En dezelfde omstandigheden maken, dat de Vereeniging en haar Afdelingen van tijd tot tijd voor den dag kunnen komen met wonderwel geslaagde tentoonstellingen, groote en kleine, die met klaarheid en kracht de natuurschatten van ons vaderland demonstreeren en menig bezoeker tot het besluit brengen, om een groot deel van zijn levensgeluk te zoeken in de aanschouwing en bestudeering van Nederland. Hetzelfde doel wordt bereikt met de excursies en het ligt nu ook volkomen in de lijn der gebeurtenissen, dat het vijfentwintigjarig bestaan der Vereeniging wordt gevierd met een groote Biologische Tentoonstelling te Amsterdam in de Koningszaal van Artis. Eigenlijk is de Natuurhistorische Vereeniging in Artis geboren en daarom is het goed, dat wij er nu gaan feestvieren en dan willen wij in het bijzonder daar huldigen den wakkeren Directeur, mijn goeden, ouden vriend en leermeester Dr. C. Kerbert, die al zeven jaren vóór de stichting van de Natuurhistorische Vereeniging haar werk heeft voorbereid door Heimans en mij bij ons eerste samenwerken te steunen.

Heimans. Hij heeft dit zilveren feest niet mogen beleven, maar hij zal er steeds aanwezig zijn in onze gedachten, temeer daar in deze dagen ook de opening valt van het Heimans-diorama, de eerste stap naar de verwezenlijking van Heimans' lievelings-ideaal: een groot openbaar Museum voor Natuurlijke Historie in de hoofdstad van het land. Dit diorama, grootsche schepping van onzen vriend Steenhuizen, brengt u op treffende wijze voor oogen een van Nederlands bewonderenswaardigste landschappen: het hooge duin met duinvallei en duinmeer aan den zee kant. Het is geïnspireerd door de Muy op Texel, thans een Staats-natuurmonument.

Het zullen schoone dagen zijn, de Pinksterweek te Amsterdam en wij willen hopen, dat de tegenwoordige leiders van de Natuurhistorische Vereeniging er gesterkt en aangemoedigd mogen worden, om het werk met nieuwen moed voort te zetten in het besef, dat te midden van de talrijke speciale en gespecialiseerde Vereenigingen de Nederlandsche Natuurhistorische het aangewezen lichaam is voor algemeen en algemeen begrijpelijk streven naar natuurkennis en natuurgenet.

Als ik drie namen noemen mag, die het eerst verdienen genoemd te worden onder de stichters van de Nederlandsche Ornithologische Vereeniging, dan noem ik Dr. C. Kerbert, Prof. Dr. J. Ritsema Bos en Snouckaert van Schauburg. Jaren voor de stichting der Vereeniging berustte de beoefening van de Nederlandsche Vogelkunde in hoofdzaak bij één man: Mr. Herman Alberda, die als resultaat van zijn studies ons de eerste betrouwbare lijst van Nederlandsche vogels gaf, berustend op en aangevuld door zijn jaarlijksche berichten. Na Alberda's dood nam Snouckaert zijn taak over en kort daarna kwam de stichting der Ornithologische Vereeniging. Haar publicaties verschenen eerst op ongeregelde tijden in De Levende Natuur, later hield zij er een jaarboekje op na en tegenwoordig publiceert zij het tijdschrift Ardea. Meeningsverschillen over de beteekenis en techniek van vogelbescherming leidden er toe, dat de Club van Nederlandsche Ornithologen werd gesticht en nu wil het gunstig lot, dat juist in dit vijfentwintigste jaar de Vereeniging en de Club weer tot vriendschappelijke samenwerking zijn geraakt, met de Vereeniging tot Bescherming van Vogels als derde in het verbond en dit komt allemaal weer door de onwetenschappelijke en onsportieve behandeling van de Jachtwet door sommige Heeren in Den Haag. Zoo heeft elk kwaad zijn goede zijde. Mijn feestgroet aan de Ornithologische Vereeniging zij dan ook deze: dat zij in vriendschappelijke samenwerking met de Club en gesteund door alle, ook de bescheidenste beoefenaars van de vogelstudie in Nederland nog jaren lang werkzaam moge zijn tot heil van de vogels in Nederland, de vogels van Nederlandsch Oost- en West-Indië en de vogels van de heele wereld.

JAC. P. THIJSE.

DE BIJVANK, EEN MOOI STUKJE VAN DE LIJMERS.

MEER IN HET BIJZONDER IETS OVER DE DAAR
VOORKOMENDE VLINDERS (MACROLEPIDOPTERA).

(Vervolg van bladz. 364.)

EINDE Mei—begin Juni: heldere lucht en zonneschijn. En toch ritselt het uit de toppen der halfvolwassen eiken neer op de bladeren der struiken en 't dorre loover op den bodem, alsof het regent.

De rupsenvraat viert hoogtij!

Wat neerritselt, zijn de uitwerpselen der talloos vele en verschillende soorten hongerige dieren, welke als zwarte korreltjes alle bladeren bedekken. In den tijd van een week hebben ze een groot deel van 't jonge groen der eiken verorberd en ziet het bosch er deerlijk gehavend uit. Ook de jonge scheuten langs den stam en 't lager houtgewas worden niet gespaard.

Een groot aandeel in deze verwoesting hebben wel de larven van een bekend micro-lepidopteron, den schadelijken eikenbladroller, *Tortrix viridana*, en vele bastaardrupsen. Maar ook andere zijn er talrijk aanwezig.